

Наші права – щасливе дитинство»

Позакласний захід для учнів 1-4 класів

Мета: розповісти учням про їхні права й свободи, визначені Конвенцією про права дитини; навчити правильно реалізовувати свої права; виховувати в учнів поважне ставлення до власної особистості та інших.

Обладнання: карта України, великі картки, на яких написані основні права дитини, визначені відповідною Конвенцією, плакати, проектор, комп'ютер; у учнів на парті: клей.

Хід заходу

I. Організація класу

II. Основна частина.

1. Вступне слово вчителя:

- Кожен народ любить свою батьківщину, робить усе для процвітання своєї держави, для її слави, свободи, незалежності. А ми живемо в Україні, волелюбній, мирній державі, і теж усім серцем любимо нашу милу, дорогу країну, хочемо, щоб вона стала процвітаючою, сильною, завжди була вільною і незалежною, бо всі ми громадяни нашої Вітчизни, патріоти, люблячі сини і дочки України.

- Ось погляньте на карту Європи. Тут багато є різних країн. Кожна з них має свою територію — землю, свою мову, культуру, історію і свої символи. Земля кожної держави — її недоторканна власність, яку вона готова обороняти від ворогів. Україна, наша Батьківщина, розміщена у центрі Європи. Вона також має свою землю, мову, культуру, історію, звичаї, традиції і державні символи.

Ми з вами — патріоти і громадяни, які покликані захищати свій край від ворогів, трудитись так невтомно й завзято, щоб жилося всім добре, найкраще у світі, бо кожна людина має право на достойне і радісне життя. А яке завдання стоїть перед учнями?

(Відповіді учнів)

2. Бесіда про міжнародну організацію ООН (бесіда супроводжується презентацією).

Учитель: - А чи знаєте ви, що наша країна – правова держава? І сьогодні ми поговоримо про ваші права, права дітей.

- Як ви гадаєте, коли й як наші пращури дійшли до розуміння того, що права людини слід

захищати?

(Учні висловлюють власні думки щодо запитання.)

Учень 1:

- Давним-давно, ще у стародавні часи, у людей виникла необхідність відстоювати свої права. Спочатку це робили силою. Слабка людина не мала жодних прав, якщо в неї не було сильного покровителя, що бажав би допомогти їй у вирішенні спорів.

Учень 2:

- Тривалий час діяв неписаний закон «Хто сильний, той і правий». Але коли виникли перші держави, правителі яких прагнули встановити загальний справедливий порядок і норми життя для усіх громадян, у людське суспільство прийшов закон права. Тепер держава ставала на захисті й сильного, й слабого. Головним критерієм права стала справедливість, а не сила.

Учень 3:

- З тих пір минуло чимало століть. Держави створювалися, розросталися, процвітали або гинули. Чому? Як свідчить історія, правителі й уряд не завжди піклувалися про свій народ. Так, оголошуючи сусідній країні війну чи приймаючи яке-небудь політичне рішення, правитель прагнув задовольнити лише свої інтереси й зовсім не замислювався над долею простих людей. Отже, людству потрібно було щось придумати, знайти такого захисника, який міг би примусити державу поступитися своїми інтересами заради інтересів своїх громадян і постійно піклуватися про них.

Учитель:

- Місію такого захисника взяла на себе міжнародна організація ООН.

Що ви знаєте про цю організацію?

(Учні відповідають на запитання)

1-й учень: 1945 року, після закінчення Другої світової війни - найжахливішої і найжорстокішої війни за всю історію людства - народи багатьох країн вирішили, що задля збереження миру їм слід об'єднатися. Навіщо? Для того, щоб будь-які конфлікти та суперечки між країнами в подальшому вирішувались не воєнним шляхом, а мирним, за столом переговорів. Саме з цією метою 1945 року була створена Організація Об'єднаних Націй (ООН). До речі, одним із її засновників була Україна.

2-й учень: 1948 року держави, що увійшли до ООН, підписали Загальну декларацію прав людини - документ, у якому вони пообіцяли одна одній і своїм народам забезпечити громадянські права й свободи, рівність усіх перед законом, особисту недоторканність, свободу совісті, можливість дотримуватись своєї релігії й багато іншого.

3. «Конвенція про права дитини»

Учитель:

- Загальна декларація прав людини - важливий і корисний документ. Але в ньому говориться про людей загалом - і жодного слова про дітей. Але ж діти потребують особливої уваги й захисту з боку держави.

3-й учень: саме тому 1989 року ООН прийняла окремий документ під назвою «Конвенція про права дитини». Конвенція -- це міжнародна угода. У ній держави беруть зобов'язання дотримуватись прав кожної дитини. І наша держава також підписалася під цим документом, а значить -- пообіцяла світові піклуватися про своїх маленьких громадян.

4. Практична робота «Зібрати пазли «Мої права»».

- На столах у вас лежать роздруковані аркуші, на яких перелічені основні права дітей -- основні статті цієї Конвенції.

(Учні збирають пазли, наклеюють їх на картку, по черзі читають по одній статті і своїми словами коротенько пояснюють її зміст, кріплять до плакату на дошці.)

Учитель:

- Ви дуже добре процитували й пояснили статті Конвенції про права дитини. Але нам би хотілося дізнатися, чи добре ви знаєтеся на своїх правах і чи вмієте їх правильно реалізовувати?

Рухлива хвилинка

5. Проведення «Казкової правової вікторини» (презентація)

Учитель:

- Давайте проведемо «Казкову правову вікторину» і на прикладі героїв відомих вам казок спробуємо роз'яснити статті Конвенції про права дитини.

Вчитель проводить вікторину і по черзі описує негативні ситуації, у які потрапив той чи інший казковий герой. Учні мають визначити, яке право, визначене Конвенцією про права дитини, було порушено стосовно цього героя.

Ситуація 1

Мачуха з ранку до вечора примушує Попелюшку працювати. Бідній дівчинці заборонено брати участь в іграх та забавках сестер.

Яке право порушено стосовно Попелюшки?

(Право дитини на відпочинок і розваги, право брати участь у розважальних заходах, що відповідають її віку.)

Ситуація 2

За часи письменника Марка Твена в Америці дружба дітей із різних соціальних пластів не схвалювалась і навіть вважалась іноді порушенням суспільної моралі. Чи має право Том

Сойер товаришувати з таким хлопчиком, як Гекльберрі Фін?

(Так, адже Конвенція про права дитини визнає право на свободу асоціації та свободу мирних зібрань.)

Ситуація 3

Мауглі майже з народження жив у тваринному середовищі. Чи можна вважати, що він має рівні права зі звичайною дитиною?

(Так, Конвенція визначає, що дитиною вважається кожна людська істота, що не досягла вісімнадцяти років.)

Ситуація 4

Мауглі не вміє говорити людською мовою -- лише видавати незрозумілі, з точки зору людей, звірячі звуки. Чи мають право люди, що знайшли Мауглі в лісі, замкнути його в клітці та поводитися з ним, як із твариною? Які права хлопчика порушено?

(Ні в якому разі. Мауглі може бути визнаний неповноцінною дитиною, і в цьому випадку згідно з Конвенцією йому мають забезпечити гідні умови зростання і виховання. Крім того, Конвенцією суворо заборонено будь-яке жорстоке поводження з дитиною, що принижує її гідність та шкодить фізичному й психічному здоров'ю.)

Ситуація 5

Опікун Гаррі Поттера перехоплює і читає листи, що надходять хлопчику зі школи чарівників Ходвадсу. Яке право Гаррі порушено?

(Право на приватне життя, недоторканність житла й таємницю кореспонденції.)

Ситуація 6

Баба Яга викрадає Івасика Телесика й відносить його за тридев'ять земель у тридесяте царство. Які права дитини порушила злодійка?

(Згідно з Конвенцією дитина має право не розлучатися з батьками всупереч її бажання (окрім випадків, визначених законодавством), крім того, Конвенцією забороняється незаконне переміщення дітей і неповернення їх із-за кордону.)

(Учитель відзначає учнів, які брали активну участь в обговоренні ситуацій вікторини.)

Учитель:

6. Обов'язки, які повинен виконувати кожен учень

Учитель:

- «Я маю право!», «Чому ви порушуєте мої права?» -- ці слова, на жаль, часто використовує людина в ситуаціях, коли сама неправа. Зазвичай, заява про особисті права слугує виправданням пасивності, лінощів, прагненням отримати щось, нічого не даючи взамін. Та слід знати не лише свої права, але й обов'язки.

(Учні перелічують обов'язки)

Обов'язки:

1. Поважати і любити своє оточення. Ставитися до них так, як би ми хотіли, щоб ставились до нас.
2. Поважати близьких та друзів. Не принижувати гідності кожної людини. Поводитись так, щоб своєю поведінкою не порушувати прав іншої людини.
3. Бути толерантним до таких людей. Поважати їх і допомагати їм.
4. Дотримуватись режиму харчування. Вживати продукти до кінця терміну придатності. Поважати працю кухарів.
5. Дотримуватись правил моральної етики; організувати дозвілля так, щоб воно приносило користь і не заважало іншим.
6. Сумлінно навчатись; активно працювати на уроках, готуватись самотужки; старанно виконувати домашні завдання.
7. Дотримуватись певних норм поведінки, прийнятих у суспільстві. Намагатись не створювати ситуації, які призводять до порушення закону.
8. Поважати своє оточення. Давати нагоду кожному висловлювати свої думки. Не нав'язувати своїх поглядів іншим, якщо вони з ними не згодні.
9. Цінувати і дбати про своє здоров'я. Виконувати приписи лікарів у разі потреби.
10. Поважати співрозмовників. Коректно і тактовно висловлювати свої думки. Дотримуватись правил мовного етикету.
11. З повагою ставитися до людей, які піклуються про нас.
12. Виконувати роботу, яка не завдає шкоди здоров'ю. Виконувати всі види обслуговуючої праці.
13. Самостійно знаходити інформацію в різноманітних джерелах.
14. Не ображати і не принижувати оточуючих.
15. Дотримуватись норм і правил поведінки, прийнятих у суспільстві. Не створювати ситуацій, що можуть спричинити нещасні випадки.

III. Підсумок заходу.

Заключне слово вчителя:

- Від народження ви маєте певні права, які гарантовані і захищаються державою.

Їх ви повинні знати й реалізовувати щодня. Але пам'ятайте: ваші права не повинні порушувати права інших. З часом у вас збільшиться обов'язків і відповідальності. Існують закони, які визначають ваші обов'язки. Ви мусите їх знати.

Незнання закону не звільняє вас від відповідальності за ваші вчинки, дії або бездіяльність.

Пам'ятайте! Саме ви відповідаєте за своє здоров'я. Від вашого ставлення до здоров'я

залежите не тільки ви самі. Ваша позиція впливає на ваших друзів, знайомих, батьків, на ваших майбутніх дітей.